

Referat for møde i Faxe Vandløbsråd 27. oktober 2022

Ekskursion

Vivede Mølleå. Søren Jensen (DSF og P.I.V.) fremviser projekt - kl. 16 til 17.00
Mødested: Køgevej 10, 4640 Faxe bag gården, se kort bagerst.

Derefter Mødelokale Rollosalen, Rådhusvej 4, 4640 Faxe. Vi starter med lidt at spise.

Til stede var:

Søren Jensen, Danmarks Sportsfiskerforbund og Pionerer I Vandløbspleje
Flemming Duus Mathiesen, Dansk Skovforening
Steffen Flindt, Danmarks Naturfredningsforening
Marianne Almindsø Andersen, Faxe Forsyning
Poul Petersen, Friluftsrådet
Kristian Egede Nielsen, Gefion
Henrik Karlshøj Madsen, Øvre Suså Vandløbslaug og Gefion
Ole Elbæk, Østdansk Landboforening
Thomas Spange Olsen, Teknik & Miljøudvalget
Erik Rasmussen, Teknik & Miljøudvalget
Finn Hansen, Teknik & Miljøudvalget
Lisette Lind Larsen, Teknik & Miljøudvalget
Anne Planeta Etzerodt, Center for Plan & Miljø

1. **Velkomst** v. formand Lisette Lind Larsen (2 min)

Samt præsentationsrunde.

2. **Bemærkninger til dagsorden** (2 min)

Marianne Almindsø Andersen spørger, om der kan være tid til at punkt om nyt fra Faxe Forsyning. Der indsættes et punkt lige inden eventuelt.

Flemming Duus Mathiesen efterspørger forskellige emner, som blev drøftet på seneste møde i Faxe Vandløbsråd og skulle følges op i rådet. Det drejer sig om:

- Anvendelse af ny teknologi i vandløbsvedligeholdelsen.
Lisette Lind Larsen svarer, at hun gerne ser emnet drøftet på et møde i Teknik & Miljøudvalget inden det genbesøges i Faxe Vandløbsråd. Det aftales, at punktet sættes på dagsordenen til det næste møde i Faxe Vandløbsråd, og at Teknik & Miljøudvalget vil forsøge at behandle emnet inden.
- Status på de tekniske løsninger i laguneanlægget.
Anne Planeta Etzerodt svarer, at stigning er retableret. Marianne Almindsø Andersen supplerer med at oplyse, at Faxe Forsyning har overtaget driften af laguneanlægget samt de opstrøms vandløb og olieudskillere fra vejarealer og industriområderne.
Vandløbsstrækningen skal omklassificeres til spildevandsteknisk anlæg. Marianne

oplyser derudover, at Faxe Forsyning har ansøgt Faxe Kommune om at oprense lagunen. Slammet i bassinerne er forurenet (klasse 4), og skal deponeres, så det bliver en dyr oprensning, der kan løbe op i 0,5 til 3 mio. kr.

Søren Jensen spørger, om der er lavet undersøgelser på flokkuleringsmidlerne, der bruges til oprensning af lagunen (midlerne bruges for at bundfælde organiske materiale), og om der er målinger på, hvor meget flokkuleringsmidlerne forurener vandet i Gillesbækken. Søren pointerer, at det er vigtigt at være opmærksom på dette, da det kan forurene vandet. Marianne Almindso Andersen oplyser, hun vil undersøge dette nærmere med de rådgivere og entreprenører der arbejder med oprensningen.

- Okkerudledning til Gillesbækken.

Marianne Almindso Andersen oplyser, at vandværket leder gennem et okkerbassin. Udledningen herfra er stadig brunligt, men langt det meste okker tilbageholdes i okkerbassinet. Dette ligger i den øvre del af Gillesbæk, som nu omklassificeres som spildevandsteknisk anlæg og derfor ikke klassificeret som vandløb længere.

- Hvordan Faxe Vandløbsråd inddrages med input til miljømål for Faxe Forsyning.

Lisette Lind Larsen oplyser, at Teknik & Miljøudvalget først skal drøfte dette. Poul Petersen kommenterer, at grænseværdierne er sat for højt og disse bør sænkes.

- Renlighed i kommunens vandløb (ifølge referat fra sidste møde, skulle dette tages op på dette møde).

Lisette Lind Larsen svarer, at det er en forglemmelse. Flemming Duus Mathiesen opfordrer til, at det kommer på dagsordenen til næste møde i Faxe Vandløbsråd og at det kommende møde rykkes lidt frem.

Henrik Karlshøj Madsen bemærker, at Faxe Kommune har været opmærksom på problemet med olieudskillerne, og kan ikke forstå, hvis forureningen skyldes, at disse ikke er blevet tømt inden Faxe Forsyning overtog driften. Anne Planeta Etzerodt oplyser, at kommunens miljø-team har haft en virksomhedskampagne i området med fokus på at opspore mulige forureningskilder, og at problemet sandsynligvis er mere end fyldte olieudskillere. Erik Rasmussen fortæller, at han var på besøg hos PRINCE virksomheden for nogle år siden, og der foregik fortsat ulovlige aktiviteter med autoophug m.v.

Flemming Duus Mathiesen fortæller, at det har været Faxe Kommune, som har haft pligt til at tømme olieudskillerne inden forsyningen overtog driften, og dette er blevet forsømt. Det er vigtigt at få pointeret, hvem der har ansvaret, og at der er klare aftaler mellem Faxe Kommune og Faxe Forsyning, så det ikke falder mellem to stole fremover. Lisette Lind Larsen bemærker, at vi nu har fokus på den fremadrettede drift og at der er kommet styr på ansvarsfordelingerne.

Poul Petersen supplerer, at virksomhederne i dag har en miljøgodkendelse, men at denne kan også kan overtrædes. Sammenspillet mellem kommune og virksomheder er vigtigt for at sikre orden i tingene og at godkendelserne ikke overskrides.

Flemming Duus Mathisen bemærker, at en del af den vandløbstrækning i Gillesbækken, som skal omklassificeres som spildevandsteknisk anlæg, også er en del af det vandområde, som der var uenighed om at udtage under vandrådsopgaven i 2017.

3. Bemærkninger til sidste referat (2 min)

Ingen bemærkninger

4. Opfølgning på ekskursion (15 min)

Søren Jensen fremviste et projekt i Vivede Mølleå, som PIV har udført efter Humbækmetoden efter aftale med lodsejerne. Læs mere om metoden her:

<https://www.sportsfiskeren.dk/natur-og-fiskeripolitik/nyheder/2019/12/naturen-kvitterer-for-mortens-indsats-i-baekken>

Ole Elbæk giver stor ros til Søren for projektet og det arbejde der er udført. På ekskursionen blev der talt meget om problemet med rød hestehov på brinkerne, og Ole bemærker, at det er et stort problem, at andet vegetation begrænses af planten i det der udledes meget fosfor fra brinkerne til vandløbet, som en anden brinkvegetation ville kunne begrænse. De nye tiltag med 3 meter bræmmer, der må indgå som landmandens brakordning (som giver tilskud for at slå), ville give god mening til bekæmpelse af rød hestehov på brinkerne, hvis slåningstidspunkter kunne modificeres til en sådan bekæmpelse.

Søren Jensen supplerer, at det ikke giver mening, at man ikke må slå rød hestehov i fuglenes yngleperiode, i det de ikke yngler i den type vegetation. Der skal ikke gives carte blanche til at slå alle brinker generelt, men der bør gives tilladelse til en målrettet slåning af rød hestehov (og andre invasive arter) over hele året i landbrugets brakordning.

Steffen Flindt bemærker, at han ikke tror, at der er nogen naturorganisationer, som vil være imod en slåning af rød hestehov i fuglenes yngleperiode.

5. **Input til regulativarbejdet fra Gefion og Øvre Suså Vandløbslaug** (45 min)

Præsentation af Gefion og Øvre Suså Vandløbslaug, som har sendt input til regulativarbejdet til Faxe Kommune, der ønskes drøftet i Faxe Vandløbsråd, se bilag.

Kristian Egede Nielsen fortæller, at beskrivelsen af vandløbenes skikkelse i nye regulativer tager udgangspunkt i den tidligere beskrevet skikkelse. Men for de regulativer, hvor der ikke er beskrevet en skikkelse, skal man starte på ny. At lave en opmåling og en skikkelse ud fra denne er ikke altid hensigtsmæssig. Gefion og Øvre Suså Vandløbslaug anbefaler, at der tages hensyn til drænene og man sikrer, at de har frit udløb. Man bør sikre vandafledningen og at vandet skal kunne flyde frit væk. Drænenes placering bør derfor påvirke vandløbets beskrevne skikkelse.

Henrik Karlshøj Madsen supplerer med, at naturvandløb er blevet underkendt af klagenævnet. De regulativer skal derfor revideres så de bliver lovlige fx ved Q/H kurver, fast eller geometrisk skikkelse samt beskrivelse af en vandføringsevne og en bundkote. Regulativerne bør også tage hensyn til klimasikring. Hvordan det gøres har Gefion og Øvre Suså Vandløbslaug ikke et klart bud på, men det kan fx være ved at øge vandføringen med en klimafaktor, så man sikrer, at vandløbene kan aflede mere vand. Om nødvendigt må vandløbene reguleres for at kunne føre denne øgede mængde.

Søren Jensen bemærker, at regulativerne ikke alle være ens, men de bør differere eftersom vandløbene, jordbundstyper og arealanvendelsen omkring vandløbene også er forskellige.

Flemming Duus Mathisen oplyser, at bilaget er et velgennemarbejdet dokument og Dansk Skovforening bakker op om dette. I forhold til klimasikring er ekstremregn situationer vigtige at håndtere. Der bliver mere vand, som skal ledes væk uden for tø- og efterårsperioderne.

Anne Planeta Etzerodt bemærker, at Faxe Kommune udarbejder de nye regulativer så korte og præcise som muligt. Det betyder, at de vil indeholde beskrivelse af skikkelse, vandføring og vedligeholdelse, men klimasikring af vandløbene indlemmes ikke i de regulativer, som pt revideres. Derudover pointerer Anne, at en vandløbsregulering skal betales, af de parter som har gavn er reguleringen jf. vandløbsloven. Derfor vil regningerne for eventuelle reguleringer som udgangspunkt have hos bredejerne.

Kristian Egede Nielsen oplyser, at ændret arealanvendelse, så som udstykninger og øgede befæstede arealer, kan være skyld i en hurtigere vandmængde til vandløbet. Derfor bør ejer af udstykningerne og ikke bredejerne betale for en evt. regulering.

Ole Elbæk pointerer, at klimasikring handler ikke kun om størrelsen på vandløb, men i lige så høj grad om forsinkelse af udledninger.

Steffen Flindt bemærker, at regulativ vejledningen fra staten er meget lang, og efterspørger om der kan laves en kommunal udgave, som er mere kort og overskuelig? Anne Planeta Etzerodt svarer, at det vil Faxe Kommune gerne se på. Et sådan skriv ville også kunne bruges til borgerinformation, når regulativerne skal revideres. Det aftales, at Faxe Kommune laver udkast til sådan et pixi skriv samt laver et oplæg til det næste møde i Faxe Vandløbsråd.

Thomas Spange Olsen spørger, om regulativerne også indeholde en vurdering af, hvilke strækninger det kan give mening at genslynge osv.

Ole Elbæk bemærker, at det er et flot stykke arbejde der lavet med dokumentet, som Østdansk Landboforening også bakker op om. Ole advarer mod fællesregulativer. Der bør laves et regulativ for hvert vandløb, hvor der kun tages hensyn til det enkelte vandløb.

Flemming Duus Mathiesen pointerer, at man skal passe på, at de gode intentioner ikke bliver fjenden i regulativrevisionen. Hvis der kommer for mange ting ind i regulativerne ender det med at blive en for stor proces der tager uhensigtsmæssigt lang tid. Nye projekter med genslyngning, lavbundsprojekter osv. bør ikke inddrages, så bliver opgaven for stor.

Henrik Karlshøj Madsen supplerer, at det er vigtigt, at regulativerne er korte, præcise og skrevet til bredejerne, så disse kan forstå det.

Finn Hansen spørger, om der er en oversigt over naturregulativer.

Anne Planeta Etzerodt svarer, at det er der ikke endnu, men at der ikke er regulativer som er rene naturvandløb. Oftest er det mindre strækninger i vandløbene, som er beskrevet uden skikkelse. Anne supplerer med, at myndigheden ikke har modtaget klager over manglende vandføring på naturstrækningerne i de sidste 8 år, som hun har kendskab til. Nogle klager går dog direkte til vandløbsdriften, og uden at vandløbsmyndigheden bliver orienteret.

6. **Kort status til regulativarbejdet** – Faxe Kommune (10 min) *Orientering om status for arbejdet med vores regulativer*

Vandløbsmyndigheden udarbejder pt en redegørelse til regulativet for Lilleå. Denne skal indeholde en miljøvurdering. Når dette er på plads kan det endelige regulativudkast komme i offentlig høring. Regulativudkast uden redegørelse har været sendt til alle bredejerne. Der er kommet en enkelt kommentar vedr. åbeskyttelseslinjen.

De kommende regulativer der skal revideres er Faxe Å, Skoverup Bæk, Vivede Mølleå og Kilde Å. Disse fire vandløb skal måles op over vinterhalvåret.

Derudover skal det vurderes om flere vandløb skal omklassificeres fra offentlig til privat. Dette drejer sig om fire sidevandløb til Faxe Å, Kongsted Lyng m. tilløb og afløb fra St. Lindemose. Vurderingen af om vandløbene skal nedklassificeres vil primært bero på, om der er offentlige interesser i vandløbene.

Faxe Kommune har udarbejdet en liste over den rækkefølge vandløbsregulativerne vil blive revideret i. Prioriteringen er foretaget b.l.a. på baggrund af Natura 2000, grænsevandløb til andre kommuner og vurdering af omklassificering af enkelte vandløb.

Anne Planeta Etzerodt oplyser, at Ringsted Kommune er den eneste nabokommune, som har revideret vandløbsregulativer. Derfor vil Faxe Kommune afvente de forskellige grænsevandløb til de andre nabokommuner opstarter en revisionsproces. Henrik Karlshøj Madsen oplyser, at Næstved Kommune afventer et nyt udspil fra regeringen, inden de vil starte processen.

Ole Elbæk roser Faxe Kommune for at beholde vandløbsrådet mellem vandrådsperioderne som den eneste af de kommuner, som oprettede små kommunale vandråd til de store vandrådsprocesser i 2014, 2017 og 2020.

7. Status om forskellige vandløbsprojekter – Faxe Kommune (15 min)

Orientering om forskellige projekter i gang sat af Faxe Kommune eller lokale foreninger b.la. ændret grødeskæring, Strandparken, Tryggevejle Å og Troelstrup Bæk.

Søren Jensen fortæller, at PIV har udlagt sten i Krusebæk i Strandparken. Der er både lavet gydebanker og udlagt skjulesten, og der skal fortsat laves et par ekstra gydebanker.

Resten af punktet frafalder grundet tidsmangel.

8. Ekstra punkt – nyt fra FF

PFAS:

Marianne Almindsø Andersen fortæller, at Faxe Forsyning konstaterede PFAS i slammet på Faxe renseanlæg tilbage i marts 2022. Der har ikke tidligere været problemer med at overholde slambekendtgørelsens bestemmelser for PFAS, så forsyningen var overrasket over fundet. Kilden til PFAS blev fundet 5-6 dage senere og stammede fra Affald Plus, som havde fundet PFAS i deres perkolat (fra loftplader som er blevet overfladebehandlet med PFAS) på et miljøanlæg, hvorfra der blev ledt spildevand til Faxe renseanlæg.

Der blev taget prøver for at sikre, at PFAS kun kom fra miljøanlægget og ikke fra andre steder også. Vandprøver i udløbet til Faxe Å viste, at halvdelen af PFAS fra miljøanlægget ender i slam på renseanlægget og halvdelen i vandløbet. Faxe Kommune har givet Affald Plus et påbud om at gøre noget ved PFAS udledningen. Derudover er der opsat et pilotprojekt på miljøanlægget, hvor en del af perkolatet renses.

Faxe Forsyning og Affald Plus har nu tilladelse til at forbrænde slammet, og i denne proces nedbrydes PFAS. Renseprocessen er kompliceret, så det giver ikke mening at rense på alt spildevand som behandles på Faxe Renseanlæg, men kun på selve kilden.

PFAS målinger i slammet er nu kommet en del under grænseværdien igen, hvilket har undret forsyningen, da ikke alt perkolat renses. Forsyningens bedste bud er, at mængden af perkolat, som kommer til renseanlægget, er lille pga. små regnmængder. Da forureningen blev fundet i foråret var det efter store nedbørsperioder. Forventningen er derfor, at værdierne kan ryge over grænseværdierne igen når regnmængderne stiger over vinterhalvåret.

Thomas Spange Olsen fortæller, at PFAS fundet også omfatter Lilleå.

Marianne Almindsø Andersen svarer, at noget overfladevand fra miljøanlægget løber over terrænet til Lilleå.

Kristian Egede Nielsen spørger, hvordan dette kan lade sig gøre i det der er en afskæringsgrøft omkring miljøstationen netop for at forhindre dette. Der bør ikke være tilladelse til at dette vand afledes direkte til et vandløb.

Lisette Lind Larsen svarer, at Faxe Kommune må følge op på, hvad der står i miljøgodkendelsen til anlægget.

Poul Petersen pointerer, at vi skal endnu længere tilbage. Flour stoffer er brugt til alt muligt som tandpasta, sko, tøj, teflon osv. Alligevel blev der ikke gjort noget ved det før sagen om kogræsserlauget i Korsør kom frem.

Haslev renseanlæg:

Marianne Almindsø Andersen oplyser, at når det regner rigtig meget er renseanlægget ikke stort nok til at tage alt fra fælleskloakerne. Der er bygget om på renseanlægget og lavet en stor pumpestation, så vandet vil blive pumpet over i et bassin, når der er kapacitetsproblemer. Vandet vil derefter ledes gennem renseanlægget på et senere tidspunkt.

Dette vil reducere overløb, og forsyningen vil måle, hvor meget overløb reduceres, som de regner med reduceres 10-100 gange, og særligt first flush, som er det mest næringsbelastede vand.

Musvitvej:

Marianne Almindsø Andersen fortæller, at der er mistanke om uvedkommende vand på spildevandskloaken i det et pumpebygværk tit går i overløb under større regnhændelser selvom der kun skal være spildevand på. Forsyningen er i gang med at undersøge for mulige fejlkoblinger.

Overløb:

Marianne Almindsø Andersen oplyser, at forsyningen har kortlagt præcist hvor mange overløbsbygværker der er i kommunen (nogle af 30) samt hvor mange der er tilladelser til. Nogle overløb er meget gamle, hvor man ikke har kunne finde en særskilt tilladelse. For alle disse er det lavet ansøgninger om særskilte tilladelser. 6-7 overløb er nedlagt. Størstedelen af overløbsbygværkerne er renoveret med undtagelse af seks, som der mangler reservedele til pga. leveringsproblemer. For de renoverede overløb er der opsat målere, som nu er valide.

Flemming Duus Mathiesen spørger, om Faxe Forsyning har fokus på mikroplast. Marianne Almindsø Andersen svarer, at det er noget af det næste forsyningen skal kigge på, men der er pt ikke nogle aktuelle planer om hvornår.

Erik Rasmussen spørger om planerne for et nyt renseanlæg for hele kommunen, som der tidligere blev fortalt til et møde. Marianne Almindsø Andersen oplyser, at forsyningens strukturplan forudser, at der om 30 år er der et renseanlæg for hele Faxe Kommune. Renseanlæggene (5 stk.) skal nedlægges i den rækkefølge de har levetid til. Det første er anlægget i Dalby inden for 5-10 år. Men det kræver meget store investeringer og der er kun borgerne til at betale.

Marianne Almindsø Andersen fortæller, at forsyningen er langt med planerne om et pyrolyseanlæg til at behandle slam. Om nogle måneder kan bestyrelsen tage stilling til om der skal etableres et pyrolyseanlæg. Det vurderes at være udgiftsneutralt på den lange bane.

Kristian Egede Nielsen pointerer, at et pyrolyseanlæg har den gode bivirkning at ca. 50% af kulstoffet bliver fossilt. Marianne supplerer, at pyrolyseanlægget skal nedbryde PFAS, men samtidig fastholde fosfor så det bliver plante tilgængeligt.

9. Eventuelt (5 min)

Intet.

10. Dato for næste møde og tak for i aften – ved formand Lisette Lind Larsen

Lisette Lind Larsen siger tak for i aften.

Faxe Kommune vil holde et opsamlingsmøde, hvor de spørgsmål og opgaver der er kommet i aften kan vendes. Efter denne afklaring vil Faxe Kommune komme med et bud på næste mødedato. Faxe Kommune har noteret ønsket om, at mødes holdes tidligere end om seks måneder.